

รายงานผลการประเมิน

นักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 3-5 มิถุนายน พ.ศ. 2562

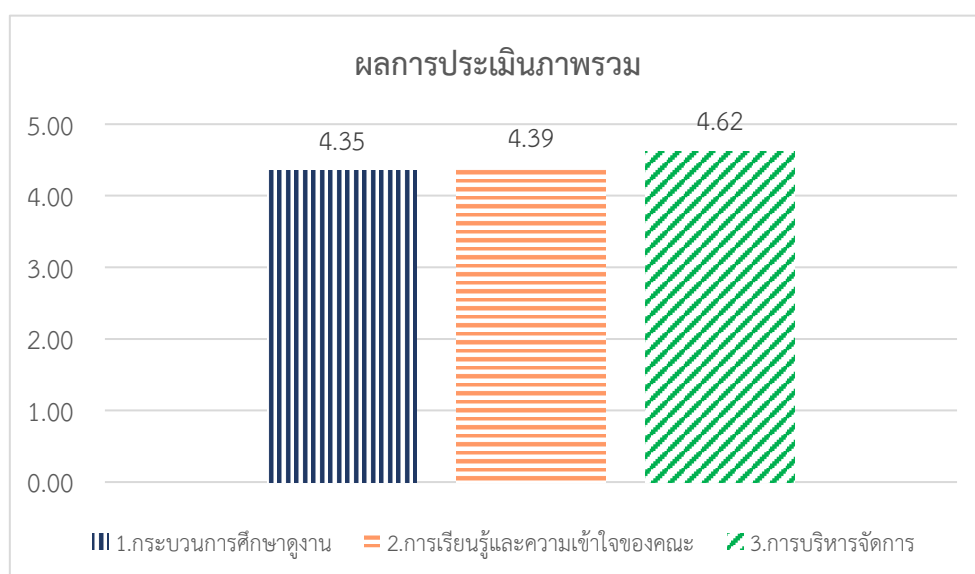
ศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน : ผู้มาศึกษาดูงานเป็นนักศึกษาปริญญาตรี จากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 42 คน ตอบแบบประเมิน 42 คน (100%) จากผลการประเมินพบว่า เพศชาย 4 คน (10%) เพศหญิง 38 คน (90%)

2. ผลการประเมินจากคณะดูงานในด้านต่างๆ

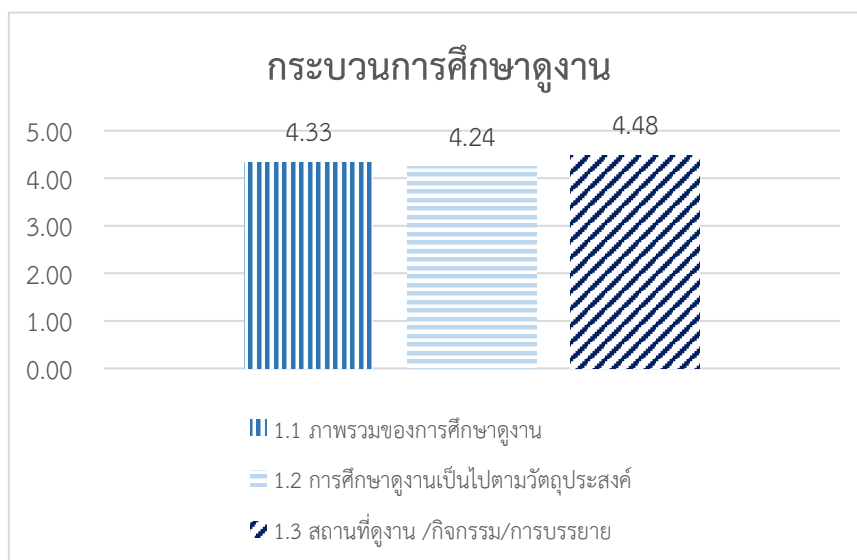
ผลการประเมินในด้านต่างๆ ได้มาจากการให้ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานแสดงความคิดเห็นผ่านแบบประเมินในหัวข้อต่างๆ ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็นดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด ซึ่งมีผลการประเมิน ดังนี้

2.1 การประเมินผลภาพรวมเฉพาะด้าน 3 ด้าน คือ กระบวนการศึกษาดูงาน การเรียนรู้และความเข้าใจของคณะ และ การบริหารจัดการ พบว่า กระบวนการศึกษาดูงาน มีค่าคะแนนน้อยที่สุด คือ 4.35

2.2 ผลการประเมินแยกตามประเด็น

(1) ด้านกระบวนการศึกษาดูงาน : ด้านกระบวนการศึกษาดูงานพบว่า เรื่อง การศึกษาดูงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีค่าคะแนนน้อยที่สุดอยู่ที่ 4.24

ด้านกระบวนการศึกษาดูงาน นักศึกษาให้ความคิดเห็นในเรื่องกระบวนการศึกษาดูงาน คือ อยากให้เน้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชาวบ้าน การลงพื้นที่ หรือมีกิจกรรมที่ทำให้เห็นกระบวนการต่างๆ มากขึ้น และเรื่องการจัดสรรตารางเวลาให้มีความเหมาะสม

- กระบวนการศึกษาดูงาน

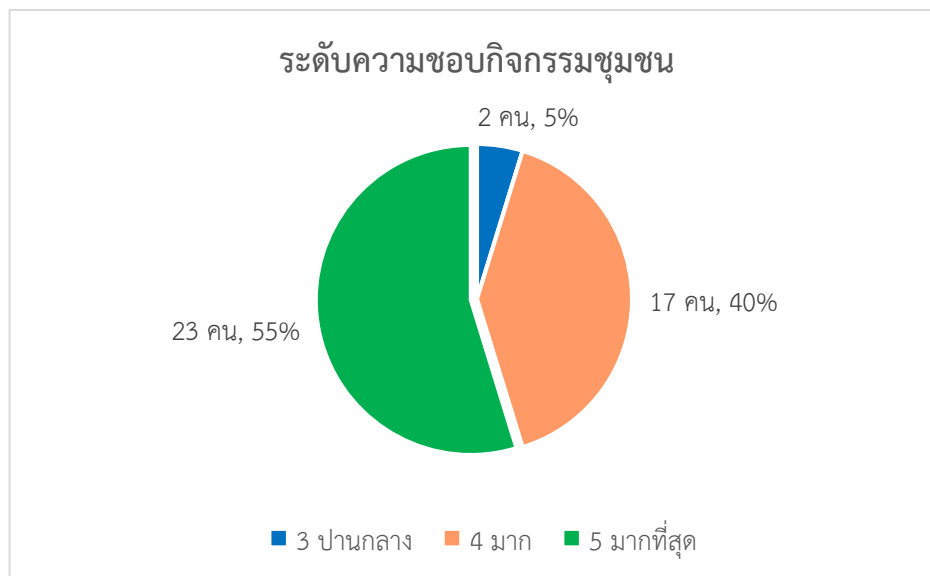
- อาจจะมีให้ไปดูการผลิต
- อยากให้เน้นกิจกรรมที่ได้พูดคุยกับคนในชุมชนมากขึ้น มากกว่าการบรรยายแล้วถามตอบ เพราะบางครั้งอยากคุยกับชาวบ้านถึงเรื่องจีปาดด้วย
- เพิ่มวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ เข้าถึงง่ายกว่านี้ และอุปกรณ์การสื่อสารที่ดีกว่านี้
- มี workshop ที่ทำให้เข้าใจกระบวนการได้มากขึ้น
- ความรู้ของนักศึกษาอาจจะสามารถสร้างไอเดียที่ต่อยอดด้านธุรกิจของกลุ่มธุรกิจชาวบ้าน SE ได้ โดยการนำเคสต่างๆ ไปผูกกับบางวิชาในมหาวิทยาลัย เช่น มาร์เก็ตติ้งเพื่อคิด solution ใหม่ ๆ
- น่าจะให้โอกาสลงมือทำจริงเล็กๆ น้อยๆ เช่น ทำกระดาษสา
- บางกิจกรรมที่ชาวบ้านพูดให้ฟัง อาจจะต้องมีสื่อ หรือกิจกรรมที่สร้างความสนใจหรือการมีส่วนร่วมได้มากกว่านี้ แต่โดยรวมก็ดีมากแล้ว
- รู้สึกการทำกิจกรรมในห้องประชุม ไม่ค่อยสะดวก เวลามีกิจกรรมเขียนจด อาจจะมีโต๊ะเพิ่ม
- ชอบการที่ให้นักศึกษาได้ลงมือทำเอง แต่ควรให้ได้ทำทุกคน
- อยากไปหมู่บ้านชาวดอยเลย และเดินทางของชนเผ่า

- ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน

- กิจกรรมดีมาก น่าสนใจ แต่ตารางแน่นมากๆ จนเหนื่อยหมดแรง
- อยากใช้เวลาในการเข้าสู่ศูนย์ต่างๆ หรือส่วนต่างๆ ในโครงการมากกว่านี้

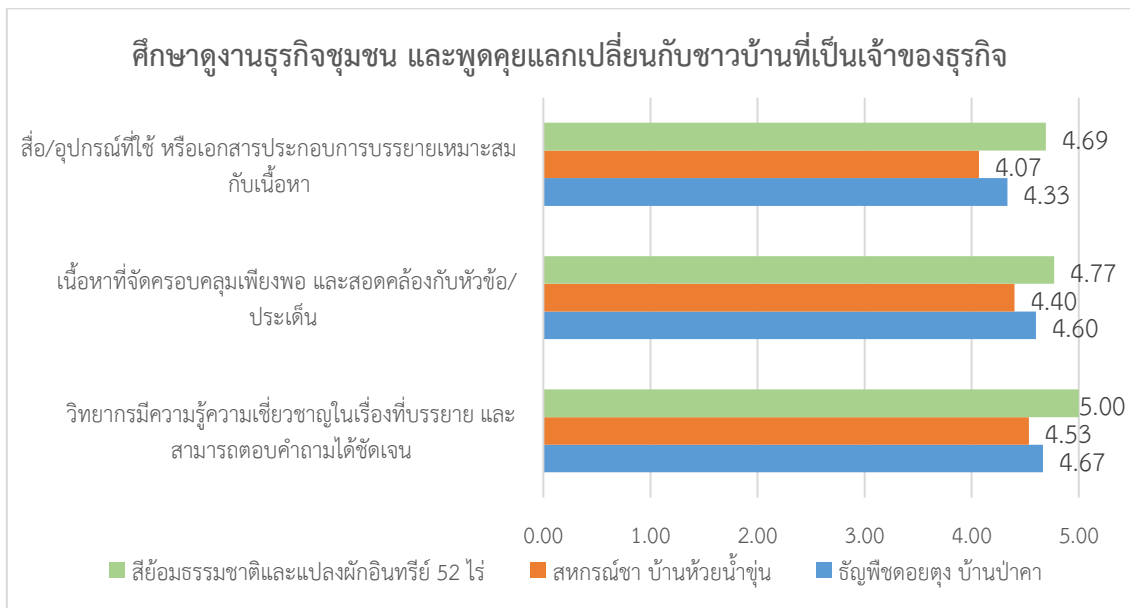
- อื่นๆ
  - อยากลำบากกว่านี้

การทำกิจกรรมกับชุมชนนักเรียนมีความชื่นชอบในกิจกรรมระดับใด โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้
 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก, 5 = มากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.50

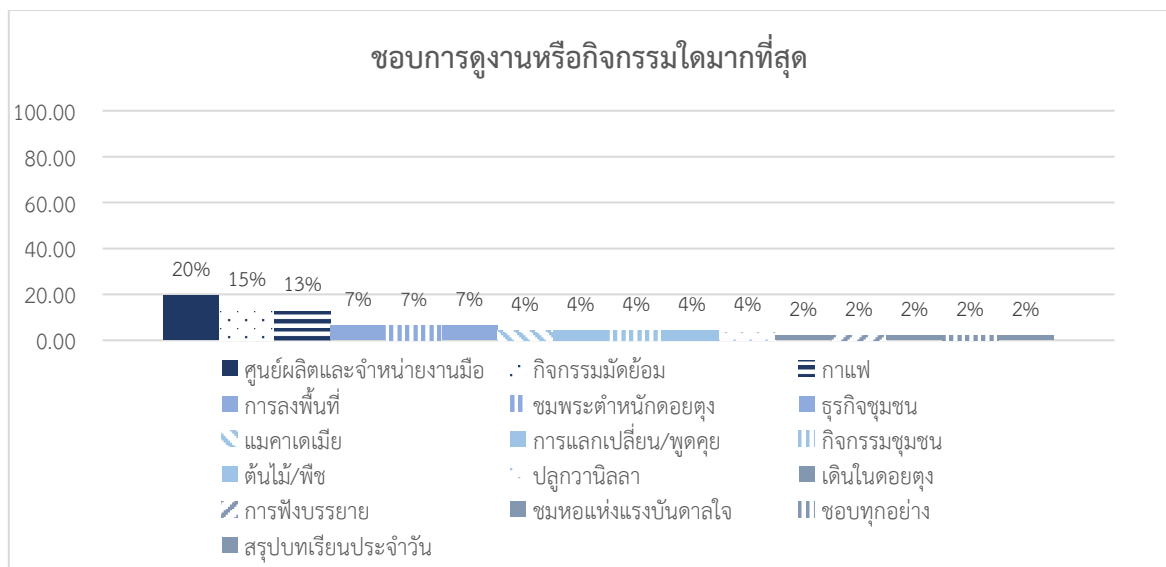

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการได้ทำกิจกรรมกับชุมชน คือ อยากลงพื้นที่/ลงชุมชนจริงมากขึ้น ได้พูดคุยกับชาวบ้าน และทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น

- ชอบกิจกรรมที่ออกไปพูดคุยชาวบ้าน แต่อยากเห็นรอบๆ หมู่บ้าน และสภาพความเป็นอยู่
- ให้ได้เจอชาวบ้านจริงๆ และไปเจอชุมชนมากกว่านี้
- อยากคุยกับชาวบ้านด้วย ไม่ใช่แค่กับพี่ได้
- อาจจะต้องให้มีการลงมือทำมากกว่าการฟังบรรยายเฉยๆ
- เพิ่มกิจกรรมลงไซต์งานจริงๆ
- อยากปลูกมากกว่านี้
- น่าจะสามารถเลือกกิจกรรมตามความสนใจได้

การศึกษาดูงานธุรกิจชุมชนและพูดคุยแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านที่เป็นเจ้าของธุรกิจ พบว่า การศึกษาดูงาน เรื่องสีย้อมธรรมชาติและแปลงผักอินทรีย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 4.82 รองลงมา คือ กลุ่มธัญพืชดอยตุง บ้านป่าคา 4.53 และสหกรณ์ชา บ้านห้วยน้ำอุ่น 4.33 ตามลำดับ

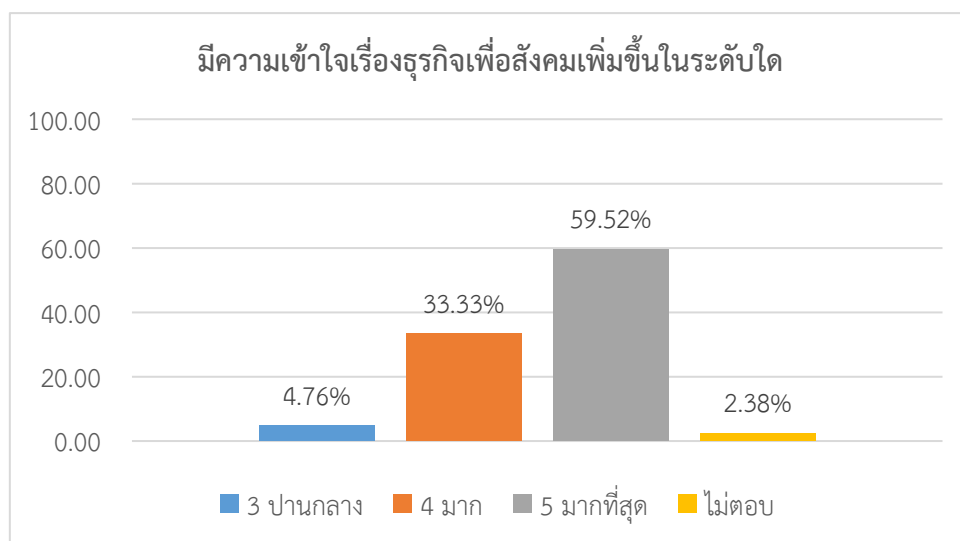
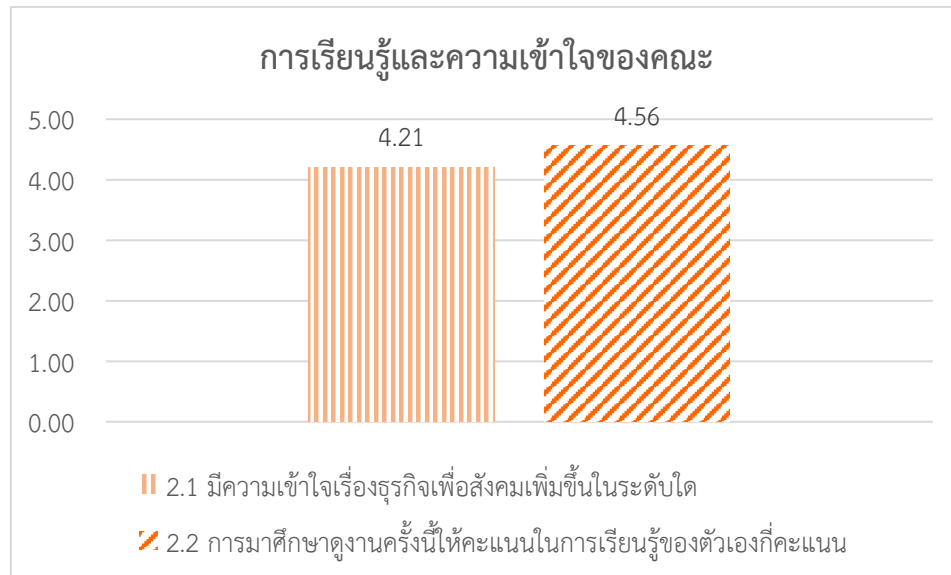
จากผลการประเมินพบว่า กิจกรรมมดัย้อม เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาชอบมากที่สุด เพราะ ได้ลงมือทำ ได้เห็นกระบวนการทำงาน ได้คุยเล่นกับพี่ๆ ในชุมชน และเป็นเรื่องที่ไม่เคยรู้มาก่อน รองลงมาคือ เรื่องเกี่ยวกับกาแฟ เพราะ ชอบทานกาแฟ และได้เห็นกระบวนการผลิตจริงตั้งแต่ต้นน้ำ

นอกจากนั้น ยังมีประเด็นที่น่าสนใจ เช่น ชอบกิจกรรมของโครงการปลูกวานิลลา เพราะรู้สึกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ได้ลงมือทำ และได้ใช้เวลากับเพื่อนๆ ชอบวิธีคิดของโครงการ ที่โฟกัสกับการพัฒนาที่คน และการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ และเป็นการปลูกฝังคนรุ่นใหม่ที่ดี, ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ เช่น โรงเชรามิก โรงกระดาษสา เพราะเห็นฝีมือของชาวบ้าน การพัฒนาบุคคลมีผลในระยะยาว และบางอย่างไม่สามารถแทนที่โดยเทคโนโลยี รวมทั้งชอบการไปเยี่ยมชมธุรกิจของชาวบ้าน เพราะได้เห็น

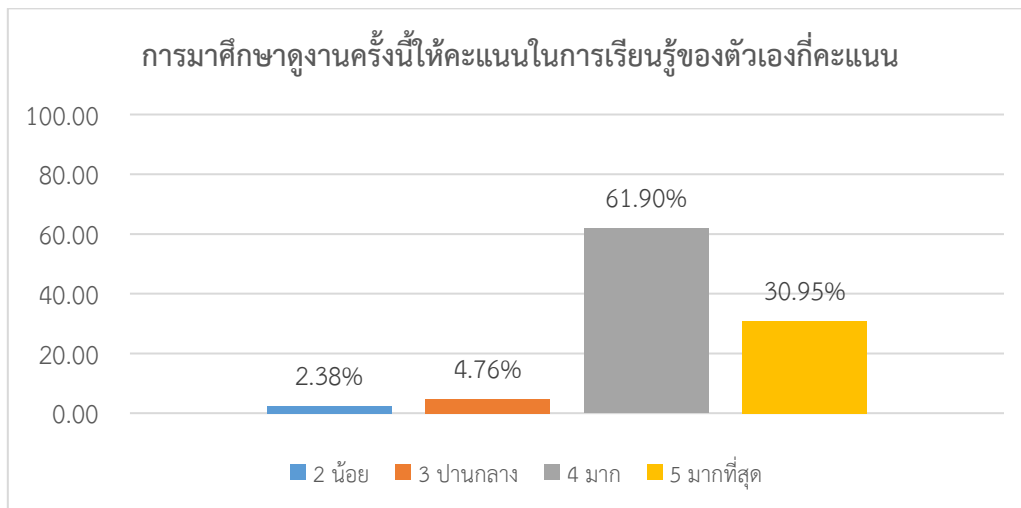
สิ่งที่ชาวบ้านลงมือทำด้วยตัวเองและเห็นการร่วมมือจากหลายๆ องค์กร รวมทั้งได้เห็นภาพจริงของการทำธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสังคมจริงๆ เป็นอย่างไร

(2) การเรียนรู้และความเข้าใจของคณะ:

(2.1) การเรียนรู้และความเข้าใจของคณะ พบว่า นักศึกษามีความเข้าใจเรื่อง ธุรกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4.21 และให้คะแนนการเรียนรู้ของตนเอง เฉลี่ย 4.56

จากผลการประเมินพบว่า นักศึกษาร้อยละ 59.52 มีความเข้าใจเรื่องธุรกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นมากที่สุด และร้อยละ 33.33 มีความเข้าใจเรื่องธุรกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นมาก

การมาศึกษาดูงานครั้งนี้ให้นักศึกษาให้คะแนนในการเรียนรู้ของตัวเองกี่คะแนน โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้ 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก, 5 = มากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.56

โดยนักศึกษาให้คะแนนการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับ 5 จำนวน 13 คน (30.95%) ด้วยเหตุผลดังนี้

- ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้
- ได้เห็น เปิดมุมมอง เรียนรู้เรื่องใหม่ๆ
  - ได้ความรู้เกี่ยวกับดอยตุงและได้มุมมองใหม่ๆ เยอะมาก
  - ได้เรียนรู้และเข้าใจการทำธุรกิจเพื่อส่วนรวมมากขึ้น
  - รู้สึกว่าได้เรียนรู้และเปิดใจกับเรื่องใหม่ๆ ได้หลายเรื่อง
  - ได้เห็นและเรียนรู้อะไรดีๆ เยอะมาก ไม่ว่าจะเป็น การใช้ชีวิต การทำงาน การให้คนอื่น
- เรื่องที่ได้เรียนรู้
  - SE เป็นแนวคิดที่เพิ่งมาดังในปัจจุบันจนมี concept ที่ผิดเพี้ยนสำหรับคนที่ไม่ได้มีความรู้ลึก การมาดอยตุงทำให้เราได้เข้าใจ concept ที่แท้จริงของธุรกิจ SE และการที่เราจะสร้าง sustainable community ไม่ใช่สิ่งสร้างหลังจากที่ชาติที่พัฒนาแล้วอย่างกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียร์ แต่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาอย่างไทยก็ทำได้พร้อมๆ กับการพัฒนาประเทศ
  - ได้เรียนรู้และเข้าใจหลายอย่างเกี่ยวกับธุรกิจเพื่อนชุมชนว่าควร position ตัวเองและชาวบ้านอย่างไร และได้ข้อคิดหลายอย่างกลับไปเรื่องความยั่งยืน ชีวิตชาวบ้านกับความสุข การกลับสู่บ้านเกิดตัวเอง
- ได้แรงบันดาลใจ
  - รู้สึกได้ความรู้และแรงบันดาลใจกลับไปมาก
  - ได้เห็นว่าความจริงแล้วคนมีความเสียสละมากและโครงการนี้มี scope ที่ใหญ่มาก แต่อาจจะไม่มีการโฆษณา
- อื่นๆ
  - อินกับธรรมชาติ
  - มีความคิดที่ซับซ้อนมากขึ้น

นักศึกษาให้คะแนนการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับ 4 จำนวน 26 คน (61.90%) ด้วยเหตุผล ดังนี้

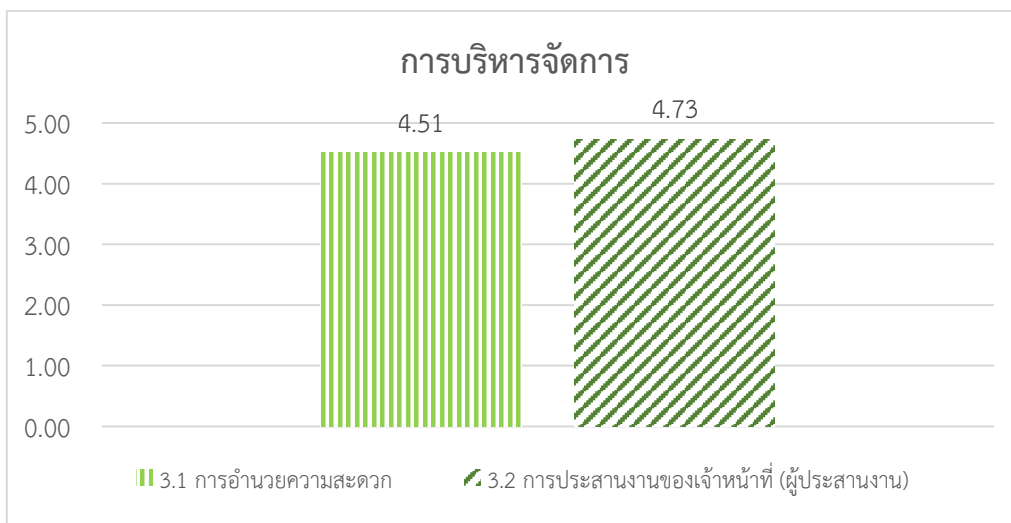
- ได้เรียนรู้และเข้าใจเรื่องต่างๆ มากขึ้น
  - เรียนรู้มุมมองต่างๆ ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในเชิงลึก
  - ได้รู้มากขึ้นเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ในเรื่องความยั่งยืน
  - ได้ความรู้ใหม่ๆ และได้เข้าใจในโครงการแนว SE มากขึ้น
  - ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่ไม่ได้เรียนรู้ในห้องเรียน
  - เข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้น
  - เข้าใจใน process
  - เข้าใจความสำคัญของการใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้นมากๆ
  - รู้สึกได้รู้จักตอยตุงมากขึ้น ได้รู้ว่าการสร้างคนสำคัญมาก แล้วก็รู้ว่าสมเด็จพระเจ้าและราชวงศ์สำคัญแก่การพัฒนา
- ได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ แต่ติดเรื่องข้อจำกัดของระยะเวลา กระบวนการ และตนเอง
  - ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากขึ้น แต่บางที่ฟังเรื่องนี้นานๆ ทำให้หลุดความสนใจได้ง่าย (วันแรก กิจกรรมตอนบ่าย)
  - เนื้อหาดี แต่บางช่วงยืดยาวไป
  - ได้เรียนรู้หลายๆ อย่าง แต่คิดว่าระยะเวลาอาจจะสั้นไปหน่อย
  - ได้เรียนรู้หลายด้านของตอยตุง แต่ยังไม่สามารถไปได้ทุกที่ เพราะเวลาจำกัด
  - มีบางครั้งไม่ตั้งใจฟังบ้าง
- เรื่องที่ได้เรียนรู้
  - เคยทำค่ายอาสา พอมาที่นี่แล้วเปิดโลกมากขึ้นว่า product จากชาวบ้านสามารถ add value ได้ต่อเยอะมาก beyond การสร้างห้องสมุด รู้สึกอยากกลับไปบอกและแชร์ให้น้องๆ ที่ทำค่ายรุ่นต่อไปมองเห็นการพัฒนาชุมชนในระยะยาวมากขึ้น
  - เปิดโลกทางความคิด ในเรื่องของการดำเนินชีวิต และการทำงาน และจุดประสงค์ของการทำงาน
  - ได้เปลี่ยนความคิดตัวเอง
- อื่นๆ
  - รู้สึกได้ลงพื้นที่จริงมาก
  - ความจำสั้นแต่รักฉันทายาว

นักศึกษาให้คะแนนการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับ 3 จำนวน 2 คน (4.76%) ด้วยเหตุผล ดังนี้

- ได้เรียนรู้อะไรเยอะมาก แต่เนื่องจากตารางแน่น จึงเหนื่อยและหมดแรง เพลียๆ เลยอาจจะเรียนรู้ไม่เต็มที่
- มีหลายเรื่องที่ต้องเรียนรู้แล้วต้องใช้เวลาในการศึกษา

และมีนักศึกษาให้คะแนนการเรียนรู้ของตนเองอยู่ในระดับ 2 จำนวน 1 คน (4.76%) เพราะค่อนข้างรู้เกี่ยวกับงานด้านนี้อยู่แล้ว

(3) ด้านการบริหารจัดการ : ด้านการบริหารจัดการพบว่า เรื่อง การอำนวยความสะดวก มีค่าคะแนนน้อยที่สุด คือ 4.51

ด้านการบริหารจัดการพบว่า เรื่องการอำนวยความสะดวกมีค่าคะแนนน้อยที่สุด เพราะการจัดการเรื่องน้ำและอาหาร

- การจัดเตรียมอาหารสำหรับคนที่มีย่อยจกัดยังไม่ค่อยดี เหมือนไม่ได้อ่านมาก่อนว่าคนเข้าร่วมกิจกรรมมีข้อจำกัดทางโภชนาอะไรบ้าง ทำให้บางมื้ออาหารที่ทานได้ไม่เพียงพอ, เวลาที่จัดให้ทานอาหารเร็วเกินไป
- อาหารอร่อยมากๆ
- น้ำในที่พักมีกลิ่น

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ขอบคุณโครงการและทีมงาน
  - ขอบคุณสำหรับสามวันที่ผ่านมา พี่ๆ ดูแลดีมาก
  - ขอบคุณพี่ๆ และชาวบ้านทุกคนมาก ที่เปิดโอกาสให้พวกเราเข้ามาเปิดโลกใหม่ๆ ก่อนออกไปใช้ชีวิตนอกมหาวิทยาลัยจริงๆ
  - ขอบคุณสำหรับโครงการนี้ ได้รับอะไรกลับไปเยอะ และได้แรงบันดาลใจก่อนจบที่ดีมาก
- สิ่งที่ชอบในการมาดูงาน
  - ชอบ Concept ของดอยตุงมากๆ สู้ๆนะคะ
  - ชอบโมเดลธุรกิจของดอยตุงมากๆ สร้างแรงบันดาลใจมากๆ keep up all good works :) ถ้าหนูสมัครงาน รับหนูไว้พิจารณาด้วยนะคะ :)
  - ชอบกิจกรรมที่นี้มากๆ ได้รับประโยชน์มาก
  - ชอบนั่งรถมากค่ะ วิวสวย
  - ชอบที่นี้มาก

- อื่นๆ
  - จะเปลี่ยนตัวเองให้ดีขึ้น ทำเพื่อคนอื่นและสังคมให้มากขึ้น (มาที่นี่แล้วอิน)
  - อยากให้ส่งเสริมโมเดลนี้มากกว่านี้ ให้หลายหมู่บ้านหรือข้าราชการต่างๆ นำไปใช้
  - ได้ความรู้เยอะมาก
  - อากาศดีมาก